

Kommunledningskontoret
Annette Lindell

Kommunstyrelsen

Återrapportering av uppdrag om att utreda platser där kamerabevakning kan införas i Danderyds kommun

Ärendet

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 3 mars 2025 (§ 45) fick kommunledningskontoret uppdrag ”att föreslå platser för kamerabevakning med hänsyn tagen till den nya lagstiftningen” (KS 2025/0163).

I utredningen framhålls att det endast gjorts en primär bedömning av de platser och tider som föreslås och att alla förslag behöver utredas vidare. Utredningens slutsatser får ses som en vägledning vid en eventuell prioritering av platser. Det är möjligt att kamerabevakning vid vidare utredning, trots de jämförelsevis gynnsamma förutsättningar för kamerabevakning som medfört att platsen föreslagits, kan komma att avrådas ifrån då en fördjupad utredning och bedömning görs först i nästa skede. Dataskyddsombudet har lämnat ett yttrande, daterat 2025-09-11, över utredningen. Justeringar har genomförts efter granskning, i dialog med dataskyddsombudet.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen godkänner återrapporteringen och lägger utredningen till handlingarna.

Bakgrund

Då del av uppdraget innebar att ta hänsyn till den nya lagstiftningen kan det förtydligas att det ställs samma krav på kommuner som tidigare för att få kamerabevaka en plats dit allmänhet har tillträde. För kommuner innebär den nya lagen att efterlevnad numera regleras genom tillsyn och inte som förut genom tillstånd. Fortfarande måste kommunerna göra utförliga bedömningar och avvägningar av kamerabevakningens nytta i förhållande till konsekvenser samt stöd utifrån rättslig grund. Dessa analyser ska kunna uppvisas vid en tillsyn. Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) utför tillsyn och kan kräva att kamerabevakning upphör eller utdöma viten.

Kommunledningskontorets utredning innehåller förslag på platser som kan vara aktuella för kamerabevakning med hänsyn till den nya lagstiftningen. Det ska förtydligas att bedömning av lämpligheten att sätta upp viss kamera på viss plats går utanför uppdragets ram och har därför inte genomförts.

Kommunledningskontorets utredning

I ärendet föreligger kommunledningskontorets utredning.

Kommunledningskontoret
Annette Lindell

Syftet med utredningen är att fullfölja uppdraget, presentera ett svar i enlighet med kommunstyrelsens uppdrag samt redogöra de bakomliggande analyserna.

Utredningen fokuserar på kamerabevakning vid platser där allmänhet har tillträde. En första bedömning av förslag på platser som kan fortsätta utredas ansågs tillfredsställande i förhållande till uppdraget. Ifall någon eller några av förslagen anses vara av intresse för kamerabevakning måste de utredas vidare, eftersom en intresseavvägning enligt lagkrav inte gjorts. En fullständig bedömning av uppfyllelse av lagkrav kräver tid och resurser. Det ansågs därför som värdefullt att ha ett vägledande beslut innan arbetet inleds.

Utredningens slutsatser

Utredningens slutsatser baseras huvudsakligen på anmälda brott, vägledning från IMY, tidigare rättsfall samt utlåtanden i samband med kommunens tidigare ansökningar vid Mörbyplan och Vendevägen 94–96.

Det konstateras att det sannolikt är värt att fokusera på att identifiera platser och tider eftersom integritetsintresset har beskrivits som jämförelsevis lågt, bland annat utifrån att ansökan om kamerabevakning vid Mörbyplan (dygnet runt) med relativt hög förekomst av brott (jämfört med många andra platser i kommunen) avslögs.

Utredningens tre slutsatser, utan inbördes ordning, är:

1) att skolgårdar, torg och parkeringar generellt sett kan övervägas för kamerabevakning. Tiden bör avgränsas för vissa platser.

2) att tre specifika platser (utan inbördes ordning) kan prioriteras:

- Natttid Mörbyplan
- Natttid Danderyd Gymnasiums skolgård
- Parkeringarna vid Enebybergsängen samt Mörby Centrum Norra

3) att det utöver ovan har identifierats en plats med särskilt problematik. Platsen är ”bron över Danderydsvägen” (mellan Fribergaskolan, DEMO och Mörby Centrum). Utan föregående utredning kan antas att en sensor kopplad till en bevakningscentral som kan aktivera en kamera på platsen skulle kunna förhindra trafikolyckor. Det händer att det kastas ned snöbollar eller sten på vägen. Om det kan upptäckas när det pågår skulle personal eller polis kunna tillkallas. Få incidenter sker per år, men konsekvenserna kan bli allvarliga. Det kan övervägas att ge bevaknings-centralen möjlighet att sända meddelanden till de som uppehåller sig på platsen för att förstärka effekten.

Kommunledningskontorets bedömning

Ett medskick ifall det beslutas om kameror är att det är fördelaktigt att på förhand klargöra vilket resultat som förväntas.

Kommunledningskontoret
Annette Lindell

- Förebygga brott (en minskning av brott som står sig över tid)
- Utredda brott (stöd till utredning)
- Upplevelse av platsen (trygghet)
- Effekter på lagföring (stöd till utredning som leder till lagföring)
- Kunna redovisa att polis begärt ut film
- Brottsoffers upplevelser

Eftersökta effekter ur brottsförebyggande synpunkt är att förebygga brott och lagföra gärningspersoner. Det är tveksamt om kamerabevakning på de i utredningen föreslagna platserna har mätbar effekt på dessa mått över tid. Det kan dock finnas andra värden såsom brottsoffers upplevelser av att kommunen tillhandahåller material till polis, trygghet, goodwill och att prova kamerabevakning som metod. De enstaka fall av både allvarliga rån och bildelsstölder vid Vendevägen där kommunen redan överlämnat film till polisen är exempel på det.

Negativa effekter/bieffekter vid kamerabevakning redovisas också. Det händer att otryggheten ökar när bevakning med väktare eller kameror införs, exempelvis om platsen från början betraktas som oproblematisk/lugn.

Kamerabevakning kan även öka förväntningar på kommunens och polisens arbete. Om brotten bedöms som ringa eller om det finns osäkerhet kring tiden för brott eller likande, kanske inte polisen anser det värt att begära ut film. Det kan då ifrågasättas av de drabbade. Beroende på perspektiv kan det både ses som en positivt eller en negativ effekt

Slutligen kan nämnas att utvecklingen är snabb inom området kamerabevakning. Polisen använder i högre grad kamerabevakning såsom drönare och mobila kameror. Tekniken vad gäller kameror, sensorer och tolkning av material utvecklas och blir sannolikt mer tillgängligt. Det talas bland annat om ”smarta busskurer” som kan känna av höga röster (indikation på våld), rök och sådant tryck som uppkommer då någon klottrar på kuren. Fler och fler kameror sätts upp vilket också förändrar möjligheter till synergieffekter. Allmänheten använder kameror i mobiltelefoner, i bilar och i sina hem. Allmänhetens uppfattningar om kamerabevakning har förändrats över tid. Med andra ord finns det behov av att fortsatt bevaka utvecklingen inom området och vara medveten om att slutsatserna i utredningen kan förändras i takt med utvecklingen inom kameraområdet.

Konsekvenser för barn och unga

Slutsatserna i utredningen skulle kunna påverka barn och unga givet att kamerabevakning införs på någon eller några av de i utredningen föreslagna platserna där många barn och unga uppehåller sig (exempelvis Danderyds gymnasium eller gångbanan på bron vid Fribergaskolan). Det kan medföra de nackdelar och fördelar som nämnts ovan. En positiv effekt skulle kunna

Datum
2025-09-30**Diarienummer**
KS 2025/0163

Kommunledningskontoret
Annette Lindell

vara att riskbeteende bland barn och unga identifieras varvid åtgärder kan sättas in.

Barn och unga som är föremål för många ”synliga” insatser, kan uppleva att de som grupp diskrimineras, eller att de ses som en problemgrupp. Risken kan reduceras genom god kommunikation.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser visar sig främst ifall kamerabevakning genomförs. Initialt blir det kostnader för inköp av material såsom kameror och skyltar. Ifall det finns behov av markarbete och dragning av ledningar kan det öka kostnaderna. Utöver det finns kostnader för upphandling, projektering, löpande arbetskostnader, underhåll och abonnemang.

Carina Lundberg Uudelepp
Kommundirektör

Patrik Hansson
Digitalisering- och
utvecklingschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Återrapportering av uppdrag om att utreda platser där kamerabevakning kan införas i Danderyds kommun
2. ”Redovisning av uppdrag från KS; Platser där kamerabevakning kan införas”. inklusive bilaga 4–5
3. Dataskyddsombudet om kommunledningskontorets utredning om Platser där kamerabevakning kan införas inklusive bilaga 1

Expedieras
Tekniska nämnden
Utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Socialnämnden